

Hele jaar plezier van goed ruwvoerplan

Tekst: Dick de Lange - Rundveedierenarts adVee

Beeld: Twan Wiermans

Het gebruik van het gewonnen ruwvoer voor alle dieren op het melkveebedrijf is een behoorlijke puzzel. Het tijdig maken van een compleet ruwvoerplan is een leuke klus waar je het gehele jaar veel plezier van hebt, en wat kan zorgen dat alle ruwvoer optimaal wordt gebruikt. Daarnaast beperkt het de risico's dat er tekorten optreden of dat de kuilen open zijn op het moment dat er gemakkelijk broei of schimmel gaat optreden. Bijvoorbeeld een erg droge voordroogkuil die open is midden in de zomer.

Het is erg handig als je zelf het ruwvoerplan in concept maakt en dit dan voor de finetuning met de voeradviseur en bedrijfsdierenarts doorspreekt in verband met mogelijke risico's of inschattingfouten.

Om een goed ruwvoerplan te kunnen maken, heb je de kuiluitslagen van alle partijen nodig, de geschatte hoeveelheid per kuil en een planning hoeveel dieren (melkkoeien en jongvee) er in 2020 worden gehouden. Het is erg handig als je zelf het ruwvoerplan in concept maakt en dit dan voor de finetuning met de voeradviseur en bedrijfsdierenarts doorspreekt in verband met mogelijke risico's of inschattingfouten.

Soorten ruwvoer

Per bedrijf en per gebied worden zeer verschillende soorten ruwvoer gewonnen en gebruikt. Zo is de snijmaiskwaliteit sterk verschillend per groeiseizoen, afhankelijk van het gebruikte ras, de grondsoort en het moment van oogsten. Hiervoor is het dan ook belangrijk dat van de ingekuilde snijmais eerst een monster wordt onderzocht (> 6 weken na inkuilen) en de gehele conservering is afgerond (> 3 maanden). Ook vers gras is een heel belangrijk ruwvoer wat dan wel niet wordt geconserveerd maar wel per dag verschillend is. Hier zijn op het moment van voeren geen uitslagen van bekend dus dan zul je zelf een inschatting moeten maken van kwaliteit, hoeveelheid en voederwaarde. Op steeds meer melkveebedrijven wordt in het groeiseizoen dagelijks vers gras gemaaid en op stal gevoerd.

Het grote verschil tussen ingekuilde voordroog en vers gras voor koeien is de 'voorvertering' die in de kuil heeft plaatsgevonden. De celwanden zijn allemaal kapotgegaan en de cel-inhoud is daardoor direct beschikbaar voor de koe. Bij vers gras zijn alle cellen nog heel en komt de cel-inhoud pas vrij als de koeien herkauwen. Hierdoor komen de voederwaarden bij vers gras langzaam en verspreid over de dag beschikbaar. Bij voordroog komen de voederwaarden snel en explosief vrij. Ze kunnen dan voor de koe gevaar opleveren voor verstoorde pens- en darmvertering (bijvoorbeeld pensverzuuring en diarree).

Een van de meest sprekende voorbeelden van dit verschil is de hoeveelheid suiker: van voordroog met een hoog suikergehalte eten de koeien snel en veel en daarbij kan dan 2-4 uur na het voeren de zuurgraad in pens sterk

ADVERTENTIE

HANDELSONDERNEMING ROOZEBOOM

Alle soorten
strooisel-veeg-schuif

Zelfrijdende voermengwagen

Zelhorstweg 12
7739 PN Vinkenbuurt (Ommen)
Werkpl.: (+31) 6 46 43 13 34
Fax: (+31) 523- 65 80 06
Mob: (+31) 6 27 59 48 18
www.roozeboom.nl

Importeur **BOBMAN** Importeur **sitrex**

Meer dan vijfhonderd referentieadressen in Nederland, België en West Duitsland

ROOZEBOOMAGRI
SILO'S - VIJZELS - POLYESTER

* In- en verkoop van:
NIEUW EN GEBRUIKTE
voersilo's, kunstmestsilo's en tanks
* Verplaatsen en reparatie van silo's
* Levering van vijzels en montage
* Importeur van CN-AGRO
dierhuisvesting en toebehoren

Meer dan 200 gebruikte silo's en tanks op voorraad
Michiel Roozeboom: +31 (0)6 - 46181903

www.roozeboom-agri.nl

Van vers gras zijn op het moment van voeren geen uitslagen bekend. Dus zul je zelf een inschatting moeten maken van kwaliteit, hoeveelheid en voederwaarde.

Bietenpulp heeft een heel hoog calciumgehalte en erg laag fosforgehalte.

dalen (het risico op pensverzuring). Bij vers gras in de wei is op dat moment het suikergehalte nog hoger als in gewonnen voordroog, maar de koeien krijgen geen daling van de zuurgraad in de pens. Bij weiden eten de koeien per uur niet meer als 2-3 kg drogestof en de suiker komt langzaam vrij omdat de cellen nog intact zijn en pas bij het herkauwen beschikbaar zijn. Door de grote temperatuur- en vochtverschillen in het groeiseizoen is de kwaliteit van elke partij voordroog duidelijk anders. Daardoor is het opstellen van het complete ruwvoerplan pas goed mogelijk laat in de herfst. In de zomer kan al wel een voorlopig plan opgesteld worden.

Inzet bijproducten

Natte bijproducten zijn officieel geen ruwvoerders maar zijn op melkveebedrijven vaak belangrijk en kunnen door de samenstelling wel als ruwvoerders worden ingezet. Bierbostel en perspulp bijvoorbeeld bevatten zeer veel celwanden en weinig cel-inhoud. Bij herkauwers geeft dit een rustige pensvertering en stabiliseert de verterings- en afbraaksnelheid. Bij de natte bijproducten kunnen de mineralengehalten extreem verschillen.

Ze zijn daardoor minder goed inzetbaar voor een groep dieren; bietenpulp heeft een heel hoog calciumgehalte en erg laag fosforgehalte. Voor melkkoeien is dit gunstig maar voor droogstaande koeien is dit juist minder geschikt om veel te voeren.

Tarwestro, gerststro, koolzaadstro, graszaadhooi en gedroogde luzerne zijn allemaal droge bijproducten maar ook per partij zeer verschillend in geur, smaak, gehalten en kwaliteit. Vooral te nat gewonnen stro of hooi kan veel verschillende soorten schimmels bevatten waardoor de opname slecht is en de koeien of kalfjes een afwijkende vertering krijgen.

Bij weiden eten de koeien per uur niet meer als 2-3 kg drogestof en de suiker komt langzaam vrij omdat de cellen nog intact zijn en pas bij het herkauwen beschikbaar zijn.

Samengevat

Door het maken van een voorlopig ruwvoerplan in de zomer kun je als veehouder beter inschatten of aankoop van natte en droge bijproducten nodig is. Met name de prijs en kwaliteit van bijproducten varieert per jaar en per seizoen, maar kunnen soms heel hard nodig zijn bij een dreigend ruwvoertekort of juist prijstechnisch aantrekkelijk zijn om voerkosten te besparen. Hierbij is de kwaliteit bij aankoop en na opslag het hoofddoel: lekker voor de dieren en geen broei of schimmel. Wanneer veel gras of voordroog wordt gevoerd is het ook handig om van vers gras regelmatig een monster te laten onderzoeken om te weten wat er echt gevoerd wordt en om droge en lekkere voordroog direct beschikbaar te hebben (bijvoorbeeld prima voordroog in plastic balen) wanneer het in de wei te nat wordt of bij een tekort aan vers gras voor de koeien. Lekkere droge voordroog eten de koeien altijd. Het geeft een volle pens waardoor de vertering stabiel blijft. ←

ADVERTENTIE

TRIOLIET
FEEDING TECHNOLOGY

Trioliet. Ontwikkelt voor ú.

SPECIALIST IN VOERTECHNIEK

GROOTSTE ASSORTIMENT TER WERELD

- ▶ Voermengwagens van 5 t/m 52 m³
- ▶ Diverse zelfrijders en zelfladere
- ▶ 12 Automatische voersystemen

Anton Toonders

Vlaanderen
Mobiel: +31 (0) 61.31.37.175
E-mail: a.toonders@trioliet.com

TRIOLIET.NL